

ТРАНС В БГ?

(ПЪТЕВОДИТЕЛ)

**ЗА МНОГО ОТ НАС ДА СИ ТРАНС ЧОВЕК В
БЪЛГАРИЯ МОЖЕ ДА БЪДЕ СЛОЖНО И
ОБЪРКВАЩО. ЛИПСАТА НА УСТАНОВЕНИ
АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ, ТРЕНИРАНИ
СПЕЦИАЛИСТИ И АДЕКВАТНА ПОМОЩ МОЖЕ
ДА БЪДЕ ОБЕЗКУРАЖАВАЩА, НО НИЕ СМЕ ТУК
ДА ПОМОГНЕМ!**

**НИЕ СПЕЦИАЛИЗИРАМЕ В ПРАВНА,
ОБЩНОСТНА, ПСИХОЛОГИЧЕСКА И
МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ ЗА ТРАНС ХОРА.
ИМЕННО ЗАТОВА СЪЗДАДОХМЕ ТАЗИ КРАТКА
БРОШУРА, КОЯТО ДА ТИ ПОСЛУЖИ, КАТО
ПЪТЕВОДИТЕЛ В ТВОЯ ПРЕХОД КАТО
ПЪЛНОЦЕНЕН И ЩАСТЛИВ ТРАНС ЧОВЕК.**

ПСИХОЛОГИЧЕСКА ПОДКРЕПА

Без значение дали имаш нужда от консултация със специалист, за да задвижиш процеса по смяна на документи, или просто имаш нужда да поговориш с някого, препоръчваме да се консултираш със терапевт, който имат опит и познания за работа с ЛГБТИ общността. Свържи се с фондация Билитис или Single step, за да получиш психологическа подкрепа.

Ако се интересуваеш от правно признаване на пола и смяна на имената и половия маркер в документите ти, свържи се с Младежка ЛГБТИ организация Действие или фондация Single Step. Техните правни специалисти ще ти дадат нужната информация и могат да водят делото ти. На гърба на тази брошура ще намериш информация за правната ситуация в България в тази сфера.

ПРАВНА ПОМОЩ

МЕДИЦИНСКИ КОНСУЛТАЦИИ

Медицинският преход е сериозен процес, в който е важно да се консултираш с опитни специалисти. Здравният консултант на фондация Single Step може да ти даде информация за преход и връзка с транс-френдли медицински специалисти.

ОБЩНОСТНИ ГРУПИ

Имаш нужда от общност и искаш да се запознаеш с други транс хора? Включи се в някоя от общностните групи! Т.І.А. (Trans, Intersex and Allies) е група за взаимопомощ, в която може да се запознаеш с нови хора и да обмените информация по различни теми. Ако искаш да помогнеш за подобряването на ситуацията на транс хората в България и да се включват в активистки дейности, включи се в ТрансМисия. За повече информация и включване в групите се свържете с Фондация Билитис.

ЛАЙФСТАЙЛ

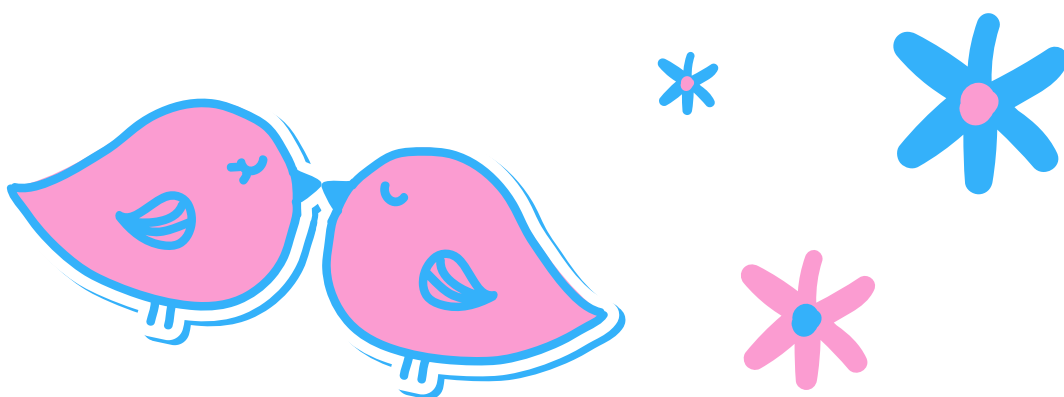
Търсиш готини български материали по транс темата? Следи рубриката #TRANSlation на HUGE.BG, в която Исобел Николова засяга различни теми, от информационни, до култура и начин на живот. В YouTube можеш да намериш и канала TransMen BG, където Антон и Валан създават интересно и забавно съдържание по транс теми, както и канала Melissa Rangelova, където Мели и нейната половинка Емили често споделят информация за преживяванията си като транс жени във връзка.

ПРАВНА РАМКА

В БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО СЪЩЕСТВУВА ОПЦИЯ ЗА ПРОМЯНА НА ГРАЖДАНСКИЯ ПОЛ НА ЕДНО ЛИЦЕ И СЪОТВЕТНО ИМЕНАТА. СЪЩИТЕ СЕ ОПРЕДЕЛЯТ ОТ ЗАКОНА ЗА ГРАЖДАНСКАТА РЕГИСТРАЦИЯ, ЗАКОНА ЗА БЪЛГАРСКИТЕ ЛИЧНИ ДОКУМЕНТИ, ПРАВИЛНИКА ЗА ИЗДАВАНЕ НА БЪЛГАРСКИ ЛИЧНИ ДОКУМЕНТИ И ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ.

Смяната на гражданския пол започва по молба на заинтересованото лице (транс или интерсекс човек) до районния съд по неговия постоянен адрес. Поради липса на установена процедура за смяна на пола обаче документите, които всеки един съд изисква от лицето, търсещо да смени своя граждански пол, както и обхватът на решението на съда, са различни и всеки съдебен състав ги преценява отделно. Това съответно води по противоречива съдебна практика. С исковата молба се предоставя свидетелство за съдимост на лицето, което е издадено не по-рано от 6 месеца преди подаване на молбата, акт за раждане на лицето, копие от личната карта и медицински документи, ако такива има.

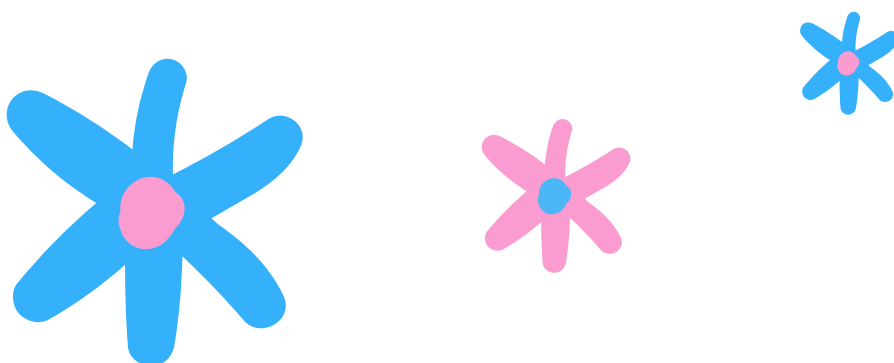

Някои състави търсят да установят съзнание за принадлежност към противоположния пол, дали и от колко години лицето живее като лице от противоположния пол, кое е неофициалното име, с което се представя в обществото, дали и от кога провежда хормонална терапия. Всичко това се изследва от страна на Съда, за да се установи сериозността на желанието на лицето да осъществи исканата промяна и за удостоверяване на абсолютна осъзнатост на собствените намерения на лицето за бъдеща реализация като човек от другия пол. В тези случаи съдебното дирене протича при облекчен режим - мотивите на решението на тези съдебни състави се базират главно на правото на самоопределение на транс лицето и на непоколебимостта му да смени своя пол.

Други съдебни състави назначават редица експертизи, в това число психиатрично-сексологична, гинекологична и експертиза от ендокринолог съдебни състави установяват, че лицето, което търси смяна на гражданския пол по съдебен ред е лице, което „не носи белезите на лице от противоположния пол и само притежава съзнание на лице от противоположния пол“. На второ място, тези съдебни състави искат да се установи дали молителят/молителката се е подложил/а на операция за смяна на пола, а именно дали е направил/а хирургическа интервенция за коригиране на половите му/й белези.

Някои съдебни състави изобщо не допускат разглеждане на иска за смяна на гражданския пол с мотиви, че в българското законодателство не съществува процедура по смяна на пола.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ ОТ ПРАКТИКАТА НА ВКС

Кои са предпоставките за уважаване на молба за допускане на юридическа промяна в данните за гражданско състояние по отношение на вписания в акта за раждане „пол“

1. медицински критерий – наличие на състояние на транссексуалност, което се установява със съдебно психиатрична експертиза и
2. сериозно и непоколебимо решение за биологично потвърждение на изпълняваната от лицето психична и социална полова роля.

Необходимо ли е извършване на хирургическа операция за модификация на тялото на транс хората като предпоставка за промяна на вписания в акта за раждане пол – НЕ, такава операция не е необходима преди да се подаде искова молба пред съответния районен съд.

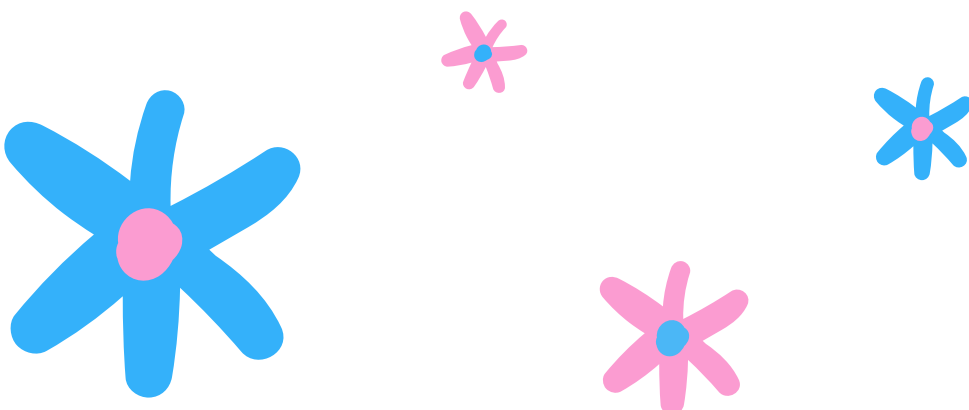

Необходимо ли е транс хората да са започнали хормонална терапия преди да заведат дело за промяна на вписания в акта за раждане пол – според настоящата практика на ВКС, за да докаже твърдяна транссексуалност лицето следва да докаже сериозното си и непоколебимо решение за биологично потвърждение на изпълняваната от него психична и социална полова роля чрез започнала подходяща хормонална терапия.

В заключение може да се каже, че липсата на правно регламентирана процедура за смяна на гражданския пол на транс лицата създава редица пречки в живота на транс хората в България. Следва да бъде изведена обща практика, която да отчита личността на транс лицата и следва да бъде изведена законова процедура, според която транс хората в България да могат да променят своя граждански пол чрез административна процедура на база самоопределението им като такива. Изискването за доказване на транссексуалността на едно лице, както и изискването да е започнал хормонална терапия, която да е довела до необратими последици и/или да е извършил операция за смяна на пола накърняват достойнството на транс лицата и противоречат на правото им на живот и самоопределение.

Поради противоречива практика Върховният касационен съд е сезиран да постанови тълкувателно решение по въпроса допустимо ли е и при какви предпоставки следва да бъде допусната юридическа промяна на пола при установена транссексуалност на молителя и по искане на ВКС Конституционния съд се произнесе по отношение на понятието “пол” в Конституцията.

Правната програма на “Младежка ЛГБТ Организация Действие” продължава работата си по воденето безплатно на дела на транс лица за смяна на пола.

КОНТАКТИ

ФОНДАЦИЯ БИЛИТИС

bilitis@bilitis.org | www.bilitis.org

ЛГБТ ОРГАНИЗАЦИЯ ДЕЙСТВИЕ

legal@deystvie.org | www.deystvie.org

ФОНДАЦИЯ GLAS

help@glasfoundation.bg | www.glasfoundation.bg

SINGLE STEP

info@singlestep.bg | www.singlestep.bg

Тази брошура е произведена в рамките на проекта „Rainbow Shield“, финансиран по Програма „Права, равенство и гражданство“ (2014-2020) на Европейския съюз.” Съдържанието ѝ представлява единствено възгледите на автора и е негова отговорност. Европейската комисия не носи никаква отговорност за използването на информацията, която съдържа.

Enhancing the legal protection
of LGBTI people in Bulgaria

bilitis

GLAS